

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการใช้สารเคมีฆ่าแมลง ในสวนผักของ เกษตรกร
 ตำบลพญาขัน อำเภอเมือง จังหวัดนันท
ผู้เขียน นายอุทิศ โพธิ์ทอง
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา 2537

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ และพฤติกรรมการใช้สารเคมีฆ่าแมลง ในสวนผักของ เกษตรกร เปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการจัดโครงการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการปลูกผัก ตำบลพญาขัน อำเภอเมือง จังหวัด นันทลง จำนวน 60 คน เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ ดำเนินการ ทดลองโดยแบ่งกลุ่มเกษตรกรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองซึ่งได้รับ การฝึกอบรมการใช้สารเคมีฆ่าแมลง ในสวนผักและกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับการ ฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แบบทดสอบความรู้การ ใช้สารเคมีฆ่าแมลง ในสวนผัก ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 (2) แบบ สัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมการใช้สารเคมีฆ่าแมลง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบสัดส่วนโดยใช้ ค่าซี (Z-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้การใช้สารเคมีฆ่าแมลง ในสวนผักของเกษตรกรกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่ม ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า หลังการฝึกอบรมเกษตรกรกลุ่มทดลองมีความรู้สูงกว่าก่อนเข้ารับการ ฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีค่าความแตกต่างของคะแนน 6.33 คะแนน ส่วนความรู้ของเกษตรกรกลุ่มควบคุมในระหว่างช่วง เวลา เดียวกันกับที่กลุ่มทดลองได้รับการฝึกอบรม ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ โดยมีค่าความแตกต่างของคะแนน 0.13 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบความรู้

ของเกษตรกรกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมพบว่า หลังการฝึกอบรมเกษตรกรกลุ่มทดลองมีความรู้สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 โดยมีค่าความแตกต่างของคะแนน 6.20 คะแนน

2. พฤติกรรมการใช้สารเคมีฆ่าแมลง ในสวนผักของ เกษตรกรกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเปรียบเทียบก่อนและหลังการฝึกอบรมพบว่า หลังการฝึกอบรมเกษตรกรกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมที่ถูกต้องกว่า ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความแตกต่างของคะแนน 8.83 คะแนน พฤติกรรมของเกษตรกรกลุ่มควบคุมเปรียบเทียบก่อนและหลังช่วงเวลาที่กลุ่มทดลองได้รับการฝึกอบรมมีความถูกต้องขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 โดยมีค่าความแตกต่างของคะแนน 1.13 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีฆ่าแมลงของ เกษตรกรกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมพบว่า เกษตรกรกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมที่ถูกต้องกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความแตกต่างของคะแนน 7.70 คะแนน

พฤติกรรมที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงในการจัดฝึกอบรมครั้งต่อไปคือ การอ่านฉลากก่อนการใช้สารเคมีฆ่าแมลงของเกษตรกร การดูแลสภาพของถังพ่นสารเคมี การเลือกประเภทของสารเคมีที่ใช้ฆ่าแมลงในสวนผัก และการสูบบุหรี่หรือรับประทานอาหารขณะพ่นสารเคมีฆ่าแมลง

Thesis Title: **Applications of Insecticide to Vegetable
Crops of the Farmers in Tambon
Phayakhan, Amphoe Muang, Changwat
Phatthalung**

Author **Mr. Uthit Phothong**

Major Program **Community Development Education**

Academic Year **1994**

Abstract

This research is intended to study the changes in knowledge and behavior of the farmers in the applications of insecticide to their vegetable crops. The changes as such before and after the training program are observed and compared.

The samples of this research are 60 farmers from Tambon Phayakhan, Amphoe Muang, Changwat Phatthalung, who earn their living by growing vegetables and voluntarily participate in this training program. These farmers are randomly divided into 2 groups: the experimental group to whom the training skills in insecticide applications are given, and the controlled group to whom none of such training skills are given. The instruments of this research consist of (1) a proficiency test on knowledge of insecticide applications to vegetable crops, the reliability of which is 0.81, and (2) an interview and observation form on insecticide applications. Percentage, arithmetic mean and t-test are used in data analysis, and proportion test is derived through z-test.

The research findings are as follows:

1. On comparing the knowledge of insecticide applications to vegetable crops of the farmers within its own group , both before and

after the training, it is found that the experimental group gains better knowledge after the training than before the training. The significant difference is at the 0.01 level, and the score difference is 6.33. The knowledge of the farmers in the controlled group during the on-going training period of the experimental group shows no significant difference. The score difference is 0.13. On comparing the knowledge of the farmers between the two groups, it is found that after the training the experimental group shows better knowledge of insecticide applications than the controlled group. The significant difference is at 0.01 and the score difference is 6.20.

2. On comparing the behavior on insecticide applications of the farmers in the experimental and the controlled groups, it is found that the experimental group has more appropriate behavior after their participation in the training than before such participation. The significant difference is at 0.01 and the score difference is 8.83. On comparing the behavior on insecticide applications of the controlled group before and after the training period of the experimental group, it is found that the behavior of the controlled group becomes significantly more appropriate at the level of 0.05, with 1.13 score difference. On comparing the behavior on insecticide applications of the experimental and the controlled groups, it is found that the behavior of the experimental group is significantly more appropriate than the controlled group at the level of 0.01, with 7.70 score difference.

Inappropriate behavior of most farmers that needs to be improved in the next training session includes label and instructions reading before use of products, maintenance of insecticide containers, selections of appropriate kinds of insecticide, and refraining from smoking and having food while applying any insecticide.